

Com viuen la LIJ l'Elisenda Roca i en Lluís Gavaldà.

Àngel Burgas. Escriptor

Iniciem nova secció d'entrevistes al *Faristol* amb l'objectiu de saber com viuen la LIJ persones populars que no estan directament relacionades amb el món de la literatura o l'edició, però que en la seva trajectòria professional han mostrat sovint un interès i un respecte envers tot allò que llegeixen els nostres infants.

Comencem, doncs, amb un parell de fantàstics interlocutors que, curiosament, van néixer el mateix any i que s'han avingut a ser els primers qüestionats sobre com, quan i de quina manera la LIJ està present en les seves vides.

L'Elisenda Roca, periodista, ha treballat i treballa en ràdio i televisió. De 1991 a 1996 va portar el programa *Cifras y Letras* a TVE, i després l'hem anat seguint a TV3, COM Ràdio, i des de 2005 dirigeix l'espai *La Tarda* a BTv. Ha dirigit teatre i és autora de llibres com *Serem Pares* o *M'expliques un conte?*

En Lluís Gavaldà és el cantant, compositor i «portaveu» (com li agrada dir a ell) del grup de rock Els Pets. Col·labora habitualment en mitjans de comunicació i sovint ho fa parlant de la relació entre pares i fills (*Eduquem les criatures* a Catalunya Ràdio o *Qui els va parir!* a TV3). És autor del llibre *Estic prenyat*, un àgil retrat de les angoixes d'un pare primerenc.

Elisenda Roca- Tant a la ràdio com a la televisió he entrevistat escriptors i il·lustradors per tal de donar a conèixer el seu treball i apropar-los als lectors. Actualment, a *La Tarda*, el magazín de BTV, segueixo acostant l'obra d'aquests magnífics professionals de manera continuada. No hi ha dubte que a casa nostra hi ha grans creadors com Joaquim Carbó, Jordi Sierra i Fabra, Gemma Lienas, Eduard Márquez, Marta Gené Camps, Jordi Cervera, Maite Carranza i il·lustradors com Ignasi Blanch, Roser Capdevila, Maria Esplugas, Carme Solé Vendrell, Jordi Vila-Delclòs, Cristina Losantos, Lluís Farré o Mercè Galí amb qui vaig treballar a *M'expliques un conte?* M'agradaria citar també la Laura Escorihuela en representació d'aquells que es dediquen a la traducció, un ofici no sempre conegut i valorat pel lector, i en el cas de la Laura es va haver d'enfrontar a la traducció de *Harry Potter*.

Lluís Gavalrà- Tinc molta relació amb el camp de la LIJ sobretot gràcies a la col·laboració que faig en el programa *Eduqueu les criatures* d'en Carles Capdevila a Catalunya Ràdio. El fem els diumenges de 9 a 10 (una hora molt de pares i mares, oi?) i hi ha una secció preciosa de la Care Santos, que sap molt d'escriure literatura infantil i juvenil, on es recomanen lectures que m'han servit de molt de cara a guanyar-me el respecte del meu fill.

A qui o amb qui llegeix ara i avui literatura infantil i juvenil?

LLG- Principalment amb el meu fill de quatre anys, el qual sembla haver heretat la fascinació per la lectura de son pare i sa mare. El conte d'abans d'anar a dormir és una condició *sine qua non* per poder-lo fer anar al llit! Qualsevol altra proposició és rebuda negativament!

ER- Llegeixo contes al meu fill des que era ben petit. Ara, tot i que llegeix sol perquè té dotze anys, sovint llegim en veu alta, indistintament ell o jo.

Crec que la lectura interior és fonamental, saber concentrar-se en la història tot sol. Però també crec que l'oralitat, el saber llegir en veu alta ajuda a saber fer un bon discurs, a buscar intencions i tons diversos amb la veu, com cal en les pauses marcades per les comes, els punts suspensius, els signes d'admiració. Llegir en veu alta requereix saber escoltar, i per al lector saber dir, saber explicar.

Què llegiu, Elisenda?

ER- Ens agraden els clàssics com *Les aventures de Tom Sawyer*, *L'illa del tresor*, però també la nova narrativa com *El diari del Greg*, *Skulduggery Pleasant* o els divertidíssims llibres de *Geronimo Stilton*, on juguen amb el grafisme del text amb molta gràcia.

També llegim còmics de dibuix clàssic com *Les aventures d'en Pere Vidal*, *Calvin i Hobbes*, *Mafalda*, *Astèrix*, *Tintín*, *Gil Pupil·la* o *Spirou i Fantàstic*, o manga com *Yaiba*, *Keroro* o *Bola de Drac*. Ah!, i som addictes a la poesia de Martí i Pol, de Carner, de Salvat Papasseit o els meravellosos, irònics i sorprenents *Versos perversos* de Roald Dahl, l'autor de *Matilda*, amb l'excel·lent traducció de Miquel Desclot, un llibre imprescindible.

LLG- Jo, de petit, llegia de tot, des de tebeos a Patufets, però sobretot els de Folch i Torres, que em comprava l'àvia, eren els meus preferits. El meu personatge de ficció, sense cap tipus de dubte, és en Pere Fi. Sempre he volgut ser com ell, estoic, però no me'n surto!!

ER- Els meus pares són uns lectors empedreïts. De petita recordo llibres pertot arreu i, en canvi, cap obligació de llegir-los, però tampoc cap impediment per fer-ho. Les lectures obligatòries de l'escola eren les que ens feien més mandra. Ens delíem per la lectura gràcies a veure com gaudien els pares de les seves lectures voluntàries.

Amb quins personatges t'identificaves?

ER- Jo volia ser com *Los cinco* d'Enid Blyton o *Los siete secretos*. Volia viure les seves aventures, enfrontar-me a perills, tenir un grup d'amics tan fidels i menjar coses tan estranyes com un pastís de carn i gingebre, o confitura d'aranyons. M'agradava també *Mafalda*, i de gran vaig entendre els acudits polítics que amb 9 o 10 anys em passaven per alt. Era devoradora de *Tintín* i *Astèrix*, i de la revista *Cavall Fort*. I els còmics americans que tenia el meu pare m'entusiasmaven: *Rip Kirby*, *Flash Gordon*, *El hombre enmascarado*, *Julieta Jones*, *Big Ben Bolt* i *El príncipe Valiente*. Quines aventures, quins guions, i quines il·lustracions sensorials!

Què li diu, a un infant, per incitar-lo a llegir o a gaudir d'una il·lustració? Com transmet el gust per la lectura?

ER- Una criatura actua per imitació, però tanmateix no és una regla exacta. Conec grans lectors que a casa seva només hi entraven diaris esportius, els *Reader's Digest* de l'època o coses semblants. Un nen, una nena, poden ser lectors de forma natural, però tenir llibres a l'abast i veure que el teus pares gaudeixen de la lectura és un punt a favor. I més encara si els pares troben el moment i l'espai per fer-ho: avui dia hi ha altres elements que contribueixen a captar tota l'atenció dels infants i que els abdueixen fins a perdre la noció del temps, si els adults no hi estan pendents i els ensenyen a controlar-los.

LLG- Llegir et proporciona una eina única per somiar, per viure altres vides i fer-te-les teves. Llegir és una porta oberta a la creativitat i a la imaginació que t'acompanya tota la vida. Quan entro en una casa per primer cop i veig que hi ha molts llibres, em relaxo perquè em trobo una mica a casa meva.

ER- Penso que llegir ha de ser una activitat voluntària. Deixar-se guiar per grans lectors o per bons llibreters. I per això és fonamental saber escollir lectures que atrapen. Llegir sense por, sense traves, sense complexos, amb ganes de descobrir, amb curiositat.